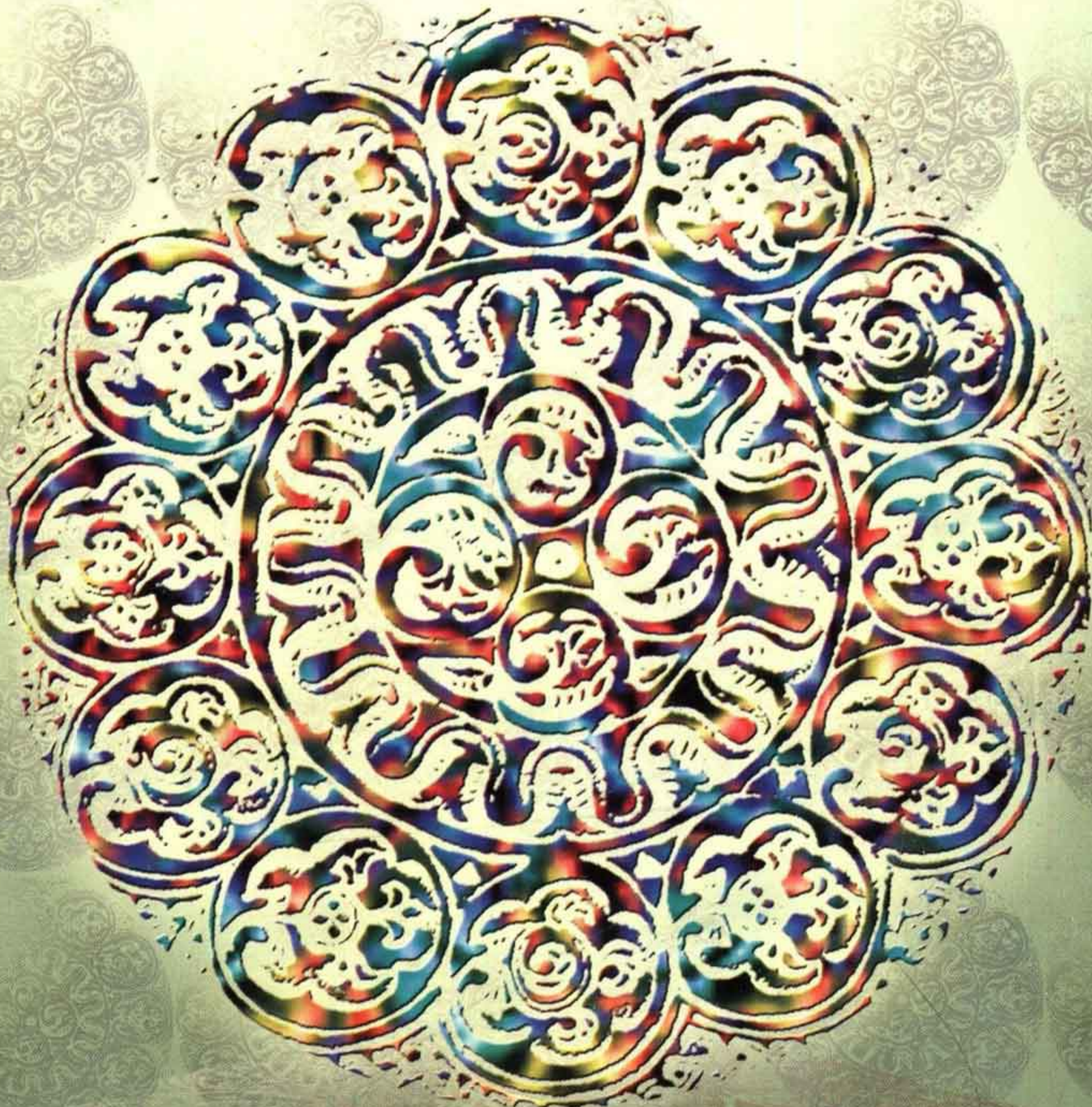

خورشید تابناک

پیرامون شناخت حضرت مهدی (عج)
ویژه نوجوانان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خورشید تابناک

پیرامون شناخت حضرت مهدی (عج)

ویژه نوجوانان

تألیف: جواد عقیلی پور

نشر عابد

تابستان ۱۳۸۰

انتشارات عابد

خورشید تابناک	نام کتاب
جواد عقیلی پور	مؤلف
عابد	ناشر
مؤسسه پدیده ۸۸۳۴۳۰۴	حروفچینی و صفحه آرایی
رنگارنگ	لیتوگرافی
معاصر	چاپ
ولی عصر (عج)	صحافی
۳۰۰۰ جلد	شمارگان
دوم - پاییز ۸۰	نوبت چاپ
۲۵۰ تومان	قیمت
ISBN 964-364-033-7	شابک ۹۶۴-۳۶۴-۰۳۳-۷
کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.	

آدرس مرکز پخش: تهران - خیابان طالقانی - نبش ملک الشعراي بهار - ساختمان ایران یک

طبقه سوم - نشر عابد تلفن: ۸۸۱۲۶۷۷-۸

آدرس پستی: تهران - صندوق پستی ۱۴۴۵۵-۶۷۸

«اللهم انا نرغب اليك من دولة كريمة تعزبها الاسلام و اهله و

تذل بها النفاق واهله»

پروردگارا! ما آرزو داریم از تو، در حکومتی قرار گیریم که

عزیز شود در آن حکومت، اسلام و اهل اسلام و ذلیل و خوار

شود در آن، نفاق و اهل آن.

(دعای افتتاح)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۱	شناسنامه حضرت مهدی عج
۱۲	چگونگی تولد خورشید تابناک
۱۳	سیمای موعود در آینهٔ ثقلین
۱۸	مقام حضرت مهدی در پیشگاه خداوند
۱۸	مهدی منتظر از دیدگاه شیعه
۲۱	حضرت مهدی از دیدگاه اهل سنت
۲۲	ابن ابی الحدید
۲۲	علامه خیرالدین آلوسی
۲۳	دوران زندگی امام
۲۴	آیا یک انسان می‌تواند این همه عمر کند؟
۲۶	معجزات حضرت مهدی (عج)
۲۸	امام مهدی چگونه در پنج سالگی به امامت رسید
۳۰	کسانی که مهدی (عج) را دیدار کرده‌اند
۳۲	اعتقاد به مسأله غیبت
۳۳	علائم ظهور و اخبار مربوط به آن عصر
۳۷	منتظران صاحب الزمان و تعجیل در ظهور آن حضرت
۴۰	یاران حضرت مهدی (عج)
۴۱	پیروزی بر قدرتهای جهان و سیمای حکومتی امام مهدی (عج)

۴۲	پاکسازی زمین از وجود ستمکاران
۴۳	کامل شدن عقلها
۴۳	جهان شمولی اسلام
۴۴	دگرگون شدن زندگی
۴۴	در دوران غیبت چگونه می توان از امام غایب بهره جست
۴۶	دعا برای تعجیل در ظهور آن حضرت
۴۷	دعای فرج

مقدمه

وعدالله الذین امنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم و لیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم و لیبذلنهم من بعد خوفهم امنا یعبدوننی لایشرکون بی شیاً و من کفر بعد ذلک فاولئک هم الفسقون.

خداوند به اهل ایمان و عمل صالح وعده داده که آنها را حاکم زمین کند همانطور که قبل از آنها، مردمی را حاکم کرد و دینی را که به آن راضی هستند که با اختیار و قدرت عمل کنند به آنها بدهد و بعد از آن که مدتی دچار ترس و گرفتاری بودند دچار امنیت شوند. مرا عبادت کنند و برای من شریک نمی گیرند.

سوره نور، آیه ۵۵

قال رسول الله (ص): من انکر خروج المهدی فقد کفر بما انزل علی محمد (ص).

هر کس که خروج مهدی را انکار کند به آن چه که بر پیامبر (ص) نازل شده کفر ورزیده است.

صحیح ابی داود جلد ۲

پس از حمد و ستایش خداوند متعال و درود و سلام بر خاتم الانبیا و اهل بیت او که چراغ هدایت بشر در تاریکی ها و ظلمت ها بود و همچون خورشید فروزان به قلوب مؤمنین می تابند.

در مورد حضرت مهدی (عج) کتابهای زیادی نگاشته شده است و هدف همه این کتابها آشنا کردن مردم با حضرت مهدی (عج) و آماده کردن زمینه ظهور

می‌باشد، چرا که هر شخصی منتظر است و چشم به دیده راهی دارد تا صاحب این عصر بیاید و با وجودش عدل و داد را بر جهان حاکم نماید و این منتظران واقعی برای دیدارش سر از پا نمی‌شناسند. و برای دیدار او لحظه شماری می‌کنند و در این راه دستورات خداوند متعال و انبیاء و ائمه اطهار را گوش می‌کنند و به آن عمل می‌نمایند و دیگران را نیز بدان دعوت می‌کنند، چون که یک منتظر به مقدار توانش مسؤول آگاه ساختن دیگران نیز هست تا به تدریج زمینه‌های فکری و بینش جامعه نسبت به ظهور مصلح بزرگ جهانی ترقی کرده و آماده گردد. و این عاشقان باید همواره در تجدید عهد با حضرت ولی عصر (عج) بکوشند و فرجش را از خداوند باریتعالی بخواهند، پس بیاییم عهد ببندیم و از خدایش بخواهیم که بار خدایا اندوه و دلتنگی این امت را با حضور ولی خود برطرف ساز و در ظهور او شتاب کن، دیگران ظهور او را دور می‌بینند ولی ما آن را نزدیک می‌بینیم.

شناستامه حضرت مهدی عج

نام: محمد

لقب: مهدی (عج)

کنیه: ابوالقاسم

نام پدر: حسن بن علی

نام مادر: نرجس

محل تولد: سامراء

روز و ماه ولادت: پنجشنبه، پانزدهم ولایت

سال ولادت: ۲۵۵ هجری

مدت عمر: خداوند می داند

اگر از روزگار دنیا فقط یک روز باقی مانده باشد خداوند بزرگ آن روز را طولانی می گرداند تا در آن روز خداوند ظهور مردی را مسجل گرداند که او از خاندان من هست و نام او همنام من و کنیه اش هم کنیه من است تا عدل و داد را در زمین برقرار کند و ستم و ظلم را از بین ببرد.

از فرمایشات گرانبهای حضرت رسول (ص)

چگونگی تولد خورشید تابناک:

حقیقت این است که برای اثبات تاریخی ولادت امام مهدی (عج) به دلیل و مدرکی نیاز نیست، زیرا اتفاق جمیع مسلمانان بر آن است که مهدی از اهل بیت بر^ه و در آخرالزمان ظهور خواهد کرد و در احادیث نسب ایشان مشخص شده که وی بدون شک همان امام دوازدهم شیعیان می باشد. آفتاب وجود دوازدهمین امام، در نیمه شعبان ۲۵۵ هجری، بر جهان پرتو افکند تولد نورش دل‌های شیعیان را روشن ساخت، خلفای عباسی شنیده بودند امامان دوازده نفر هستند که آخرین آنها غیبت طولانی خواهد داشت و حکومت جهانی را تشکیل خواهد داد.

لذا حاکمان ستمگر در وحشت بودند و ترس آنها را فرا گرفته بود و به این فکر افتادند که جلو این کار را بگیرند ولی آنها مطلع نبودند که فرعون، با آن همه قدرت نتوانست جلو خواسته خداوند را بگیرد، معتمد خلیفه عباسی از خانه امام مراقبت شدید می کرد و توانستند کارگزاران او، حضرت امام حسن عسکری را مسموم و به شهادت برسانند. با شهادت امام، سامرا غرق در آشوب شد و همه مردم با تعطیل کردن محلهای کار خود، به سوی خانه امام به حرکت درآمدند و جنازه را با شکوه فراوان، بر روی دست، برای انجام مراسم بردند، خلیفه عباسی از حرکت سیل جمعیت به وحشت افتاده بود و سخت می کوشید که شهادت امام را، یک مرگ طبیعی جلوه دهند.

و اما در مورد تولد حضرت مهدی (عج)، حکیمه عمه امام حسن عسکری می گوید: در روز پنجشنبه نیمه شعبان به منزل پسر برادرم امام حسن عسکری رفته بودم وقتی می خواستم خدا حافظی کنم، امام فرمود: ای عمه عزیز امشب نزد ما باش که فرزندان به دنیا خواهد آمد، من خوشحال شدم و به خدمت

نرجس رفتم ولی هیچ نشانه‌ای از بارداری نیافتم. با شگفت زدگی با خود می‌گفتم من که آثاری از تولد فرزند نمی‌بینم امام به نزد من آمد و فرمود، ای عمه افسرده مباش، نرجس مانند مادر موسی، و نوزاد مانند موسی است که محرمانه متولد خواهد شد برو به نزد نرجس که اذان صبح فرزند خود را به دنیا می‌آورد، من خوشحال شدم و در خدمت نرجس ماندم و همانطور که امام گفته بود پیش از طلوع آفتاب نشانه تولد آشکار شد و بین من و او هاله‌ای از نور به وجود آمد که من قادر به دیدن نرجس نبودم من ترسیدم و از اطاق بیرون آمدم و به خدمت امام رفتم و جریان را گفتم، حضرت فرمود، چند لحظه بعد برگرد که او را خواهی دید، من به اطاق بازگشتم و دیدم نوزاد به سجده رفته و در حالی که انگشتش را به طرف آسمان بلند کرده خدای خود را به بزرگی می‌خواند و می‌ستاید.

سیمای موعود در آینه ثقلین:

الف - دلایلی از آیات در شأن حضرت مهدی (عج)

همانطور که مشخص است قرآن کریم و سنت نبوی دو شجره طوبای برآمده از یک ریشه مبارک هستند و بی‌تردید قرآن مجید، اعتقاد مسلمانان به ایده ظهور مهدی رابا مجموعه‌ای از آیات شریفه تأیید کرده است و بسیاری از مفسران نیز آنها را بر امام مهدی (عج) تطبیق کرده‌اند که ظهورش در آخرالزمان، نوید داده شده است.

آنچه در قرآن پیرامون ظهور مصلح بزرگ، که خداوند او را از نسل فاطمه علیها السلام قرار داده عبارت است از:

۱- و لقد كتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون: ما

بعد از تورات در زبور نوشتیم که البته بندگان نیکوکار من ملک زمین را وارث و متصرف خواهند شد. (۱)

۲- الم ذلک الکتاب لاریب فیه هدی للمتقین الذین یؤمنون بالغیب. (۲) قرآن کتابی است که شکی در آن نیست و هدایت برای متقین است آنانکه به غیب ایمان دارند.

شیخ صدوق در کتاب کمال الدین از حضرت صادق علیه السلام نقل می کند که فرمود: هر کس اقرار به ظهور امام زمان (عج) کند به غیب ایمان آورده است. و نیز از یحیی بن ابوالقاسم روایت نموده که گفت: تفسیر این آیه را از حضرت صادق علیه السلام پرسیدم فرمود: متقین در این آیه شیعیان علی علیه السلام هستند و (غیب) حجت غایب می باشد.

۳- و نریدان ممن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمة و نجعلهم الوارثین. (۳) و ما اراده کردیم که مستضعفین را وارث زمین قرار دهیم و آنان را پیشوایان مردم گردانیم.

از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل شده است که فرمود: اینان که در زمین ضعیف گشته اند، آل پیغمبرند که خداوند مهدی آنها را برانگیزد تا آنان را عزیز و دشمنانشان را ذلیل گرداند.

۴- فلا أقسم بالخنس الجوار الكنس (۴): قسم به ستارگان رجوع کننده رونندگان پنهان شونده. از امام باقر منقول است که فرمود: منظور از این آیه،

۱- سوره انبیاء، آیه ۱۰۵

۲- بقره، آیه ۱-۳

۳- قصص، آیه ۵

۴- تکویر، آیه ۱۶ و ۱۵

ب - دلایلی از روایات در شأن حضرت مهدی (عج):

در سخنان پیامبر گرامی اسلام (ص) و امیر مؤمنان علی علیه السلام و بقیه امامان معصوم علیهم السلام بارها به وجود امام زمان (عج) به عنوان دوازدهمین حجت و امام و به عنوان شخصی که منجی عالم بشریت است و جهان را از عدل و داد پرخواهد کرد بعد از آن که از جور و ظلم و پر شده باشد اشاره شده است.

۱- امام صادق علیه السلام فرمود: زمانی که سه نام محمد، علی و حسن پشت سرهم قرار گرفت، چهارمی آن قائم است. (۱)

۲- امام موسی کاظم علیه السلام فرمود: شخص او از دیده‌ها پنهان است ولی یادش از دل مؤمنین فراموش نمی‌شود. او دوازدهمین ماست. خداوند تمام سختیها را بر او آسان می‌کند و هر مشکلی را حل می‌فرماید. گنجهای زمین برای او ظاهر می‌شود، هر دوری، نزدیک می‌گردد و هر دشمن ستمگر نابود خواهد شد و هر شیطان سرکشی به دست او هلاک می‌شود. او پسر بانوی کنیزان است ولادتش بر مردم پوشیده می‌ماند و بردن نامش جایز نیست. (۲)

۳- شیخ صدوق در کمال الدین، در هنگامه صلح امام حسن علیه السلام خبری را نقل می‌کند که در قسمتی از آن آمده است... قائم که عیسی روح الله پشت سر او نماز می‌گذارد و خداوند ولادتش را از مردم پوشیده می‌دارد، خود وی نیز از نظرها پنهان خواهد شد تا چون ظهور کند بیعت هیچکس بر گردن وی نباشد.

۴- سعید بن جبیر گفت: از امام سجاد علیه السلام شنیدم که فرمود: قائم ما اهل بیت از هفت پیغمبر سنت مخصوصشان را به همراه دارد سنتی از آدم، سنتی از نوح

۱- روزگار رهایی

۲- روزگار رهایی

سنتی از ابراهیم، سنتی از موسی، سنتی از عیسی، سنتی از ایوب و سنتی از محمد که درود خدا بر همه اینان باد. اما سنتی که از آدم و نوح دارد طول عمر اوست، از ابراهیم، تولد پنهانی و دوری از مردم را به ارث برده، از موسی خوف و غایب بودن را و از عیسی، اختلاف عقیده مردم درباره وی و از ایوب، رفع گرفتاری پس از سختی‌ها و از محمد قیام با شمشیر را به ارث برده است. (۱)

۵- شیخ صدوق در کتاب *علل الشرایع* و عیون اخبار الرضا به نقل از حسن بن فضال می‌نویسد که حضرت رضا علیه السلام فرمود: گویا شیعه را در موقع از دست دادن سومین امام از فرزندان می‌بینم که از هر سو او را جستجو کنند نیابند، عرض کردم یا بن رسول الله برای چه؟ فرمود: برای اینکه امام آنها غایب می‌گردد.

۶- از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده که فرمود به پیامبر صلی الله علیه و آله عرض کردم یا رسول الله! مهدی از ما اهل بیت است یا از غیر ما؟ پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: او از ماست. خداوند دین را به وسیله او ختم کند چنانکه توسط ما گشود. مردم، به وسیله ما از آشوبها نجات یابند چنانکه از منجلاب شرک بیرون آمدند دل‌های آنها را به هم پیوند دهد و بعد از دشمنی‌ها آنها را با هم برادر کند چنانکه بعد از نجات از شرک آنها را با هم برادر دینی کرد. (۲)

۱- مهدی (عج) کیست

۲- مهدی موعود، ج ۱۳، ص ۲۹۸-۲۹۹

مقام حضرت مهدی در پیشگاه خداوند

در منابع شیعه و اهل تسنن آمده است که منزلت صاحب الزمان در پیشگاه خداوند بسیار رفیع است. او سرور دنیا و آخرت و از سروران اهل بهشت است. جامه‌های درخشنده‌ای از نور الهی برتن دارد و الهام گیرنده و هدایت شده از سوی خداوند است. هر چند که پیامبر محسوب نمی‌شود، خداوند کرامات و معجزات بسیاری را بدست وی جاری می‌سازد. و در روایات معروفی نقل شده است که آن حضرت در صفوف پیامبران و رسولان صلوات الله علیهم جای دارد. چنان که پیامبر (ص) فرمود: «ما فرزندان عبدالمطلب، سروران اهل بهشتیم، من و حمزه و علی و حسن و حسین و مهدی.»^(۱)

و همچنین در منابع ما روایات مشروحی در فضائل پیشوایان معصوم علیهم‌السلام و به ویژه حضرت مهدی منتظر ارواحنا فداء می‌باشد به این که وی نور خدا در روی زمین و شریک قرآن در واجب اطاعة بودن و معدن علم الهی و گنجینه سرّ خداوند است.

مهدی منتظر از دیدگاه شیعه

اعتقاد به امامت امامان دوازده گانه از خاندان رسالت از پایه‌های اساسی مذهب ما می‌باشد و به همین دلیل مذهب ما به نام مذهب تشیع خوانده می‌شود. به اعتقاد ما نخستین امام معصوم علی بن ابیطالب علیه‌السلام و آخرین آنها حضرت مهدی (عج) می‌باشد که در سال ۲۵۵ هجری در سامرا چشم به جهان گشود و خداند عمر او را طولانی گردانید و وی را از دیده‌ها پنهان نگاه داشت تا آن

روزی که آئین اسلام را بر همه ادیان پیروز و جهان را پر از عدل و داد سازد. بنابراین اعتقاد داشتن به این که مهدی موعود (عج) امام دوازدهم زنده و غایب می باشد، جزئی از مذهب ما شمرده می شود. از این رو حضرت مهدی ارواحنا فداه بقية الله در زمین و حجت او از خاندان رسالت و خاتم اوصیاء و امامان علیهم السلام می باشد و پاسدار حریم قرآن و وحی آن و پرتو افکن نور خداوند در زمین محسوب می گردد. تمام ارزش ها و الگوهای اسلامی در شخصیت وی تبلور یافته و شبیه به نبوت و امتداد شعاع و پرتو رسالت است.

در غیبت او مقاصد و اسرار بزرگی نهفته است و آرزوهای مؤمنان با وعده پیامبر (ص) به ظهور مقدس آن حضرت وفق می گیرد و دلهای غمزه آنان به نشاط می گراید. البته گروهی از اینکه شیعه نسبت به علمای خود احترام قائل است انتقاد می کنند و در حالی که گروهی دیگر آن را مورد تقدیر قرار می دهند و شگفتی زمانی افزایش می یابد که می بینند شیعه به مرجع تقلید و نایب امام مهدی (عج) احترام و مقید به فتوای وی هستند. اما هنگامی، این شدت علاقه به امامان معصوم علیهم السلام می رسد عده ای ما را به گزافه گویی متهم می سازند و می گویند: العیاذ باللہ، شیعه، پیامبر (ص) و امامان علیهم السلام و مراجع را خدا می داند و آنها را پرستش می کند.

در اینجا شوریدگان روی دوست را به زمزمه های برخی از سروده هایی که پیرامون صاحب الزمان است فرا می خوانیم:

روی عن النبی (ص) انه قال : «ان لله کنوزاً تحت عرشه و مفاتیحه فی السنة

الشعرا» (۱)

از رسول خدا (ص) روایت است که فرمودند: خداوند را در زیر عرش
گنجینه‌هایی است که کلیدهای آن در زبان شعر است.
الا یا ایها المهدی مدام الوصل ناولها
که در دوران هجرات بسی افتاد مشکلاها
صبا از نکبت کویت نسیمی سوی یار آورد
ز سوز شعله شوقت چه تاب افتاد در دلها
چو نور مهر تو تابید بر دل‌های مشتاقان
ز خود آهنگ حق کردند و بر بستند محمل‌ها
دل بسی بهر از مهرت، حقیقت را کجا باید
حق از آینه‌ی رویت، تجلی کرد بر دلها
به کوی خود نشانی ده که شوق تو محبان را
ز تقوا داد زاد ره، ز طاعت بست محمل‌ها
به حق سجاده تزیین کن، مهل محراب و منبر را
که دیوان فلک صورت، از آن سازند محفل‌ها
شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل
ز غرقاب فراق خود رهی بنما به ساحل‌ها
اگر دانستی کویت، به سر می‌آمدم سویت
خوشا گر بودمی آگه، ز راه و رسم منزل‌ها
چو بینی حجت حق را، به پایش جان فشان ای فیض
مستی ما تلق من تهوی، دع الدنیا و اهملاها
عارف کبیر مولی محسن فیض کاشانی

حضرت مهدی از دیدگاه اهل سنت:

برخی گمان می‌کنند که اعتقاد به مهدی موعود، اختصاص به شیعه دارد در حالی که این عقیده از نظر اهل سنت با شیعه همسان بود و از حیث بشارت پیامبر (ص) راجع به ظهور آن حضرت و مأموریت جهانی وی و حتی نشانه‌های ظهور او، تفاوتی وجود ندارد.

تنها فرقی که در این مورد هست، این که ما شیعیان او را امام دوازدهم به نام محمد بن حسن عسکری علیه السلام و متولد به سال ۲۵۵ هجری می‌دانیم و معتقدیم که خداوند عمر او را طولانی نموده و او اکنون زنده و غایب است. تا خداوند هر زمانی که اراده فرماید ظهور خواهد کرد در حالی که اغلب دانشندان اهل سنت می‌گویند هنوز متولد نشده و غایب نیست بلکه به زودی متولد خواهد شد و به آن چه پیامبر (ص) بشارت داده جامه عمل می‌پوشاند.

اصالت اعتقاد به مهدی (عج) از دیدگاه اهل سنت از آن جا روشن می‌شود که روایات فراوانی را بیان نموده‌اند. و شمار راویان احادیث مربوط به احادیث مهدی (عج) از صحابه و تابعین اهل سنت کمتر از راویان شیعه نیست و کهن‌ترین کتابی که درباره مهدی (عج) به دست ما رسیده از شیعه، کتاب «قائم» از فضل بن شاذان نیشابوری است. و قدیمی‌ترین کتاب از اهل سنت درباره مهدی (عج)، کتاب «فتن و ملاحم» اثر حافظ نعیم بن حماد مروزی می‌باشد با گذشت زمان، عقیده به حضرت مهدی از عقائد ثابت اسلامی شد که علمای اهل سنت و عموم آن مردم بر این عقیده چنان توافق یافتند که اگر مخالفی پیدا می‌شد و یا تردید و شبهه‌ای داشت دانشمندان به مخالفت برخاسته و پاسخگوی وی بودند.

در این جا به شرح نمونه‌ای از روایات اهل سنت که پیرامون حضرت

مهدی (عج) بیان کرده‌اند می‌پردازیم.

ابن ابی‌الحدید:

وی در شرح نهج‌البلاغه در بیان این سخن امام علیه‌السلام که می‌فرماید «وینایختم لاکم» می‌گوید: این گفته اشاره به مهدی است که در آخر زمان ظهور می‌کند و بیشتر محدثان برآنند که وی از فرزندان فاطمه می‌باشد و پیروان معتزله این نظر را انکار نمی‌کنند. بلکه در کتابهای خود به بیان آن تصریح کرده و اساتید و بزرگانشان به این امر اعتراف نموده‌اند. با این تفاوت که به اعتقاد ما او هنوز آفریده نشده و آفریده خواهد شد. و اربابان حدیث نیز به این عقیده گرایش دارند. (۱)

علامه خیرالدین آلوسی:

او در «غایة الموعظ» بیان می‌کند که: براساس صحیح‌ترین گفته‌ها نزد اکثر اندیشمندان، ظهور مهدی، از جمله نشانه‌های قیامت است و نظر برخی از اهل فضل که آمدن وی را انکار نموده‌اند، فاقد ارزش و اعتبار است.

وی سپس بیان می‌کند. «مطالبی را که درباره مهدی بیان کردیم، گفتاری است صحیح از اقوال اهل سنت و جماعت.» (۲)

حدیث: حدیث از پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم روایت نموده که فرمود: اگر از عمر دنیا جز یک روز نمانده باشد، خداوند در آن روز مردی را برانگیزد که نامش من و خویش خوی من و کنیه‌اش ابو عبدالله باشد. معنی خویش خوی من در عبارت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم از بهترین کنایات است و اشاره به انتقام مهدی از کفار می‌باشد. چنانکه پیغمبر چنین کرد و خدا فرموده: انک لعلی خلق عظیم. (۳)

۱- الامام المهدی عند اهل السنه، ج ۱، ص ۱۶۴

۲- الامام المهدی عند اهل السنه، ج ۲، ص ۱۶۰ و ۱۵۸

۳- مهدی موعود، ج ۱۳، ص ۳۱۷

دوران زندگی امام:

زندگی امام را می‌توان به سه دوره تقسیم کرد.

۱- از زمان تولد تا شهادت پدرش، که پنج سال داشت و در این مدت، بسیاری از یاران و فقیهان که از اطراف جهان به دیدار امام حسن عسکری می‌رفتند با این فرزند برخورد کرده و مسائل زیادی را از او می‌پرسیدند و امام نیز فرزند خود را، به ایشان نشان می‌داد و درباره‌ او سفارش می‌نمود.

۲- دوره غیبت صغری که از ۶ سالگی آغاز شد و تقریباً تا ۷۴ سالگی ادامه داشت. در این دوران کارگزاران دولت، از دیدارش محروم بودند ولی یاران و پیروانش به ملاقات حضرت می‌رفتند در این دوران ۴ نفر بودند که از یاران ویژه امام به شمار می‌رفتند و اینها واسطه بین مردم و امام بودند اسامی این ۴ نفر (نواب اربعه) عبارت بودند از:

الف - عثمان بن سعید عمروی: که از اصحاب مورد امین حضرت امام هادی علیه السلام نیز بود و عثمان بن سعید در دوران امامت امام حسن عسکری علیه السلام در پوشش روغن فروش بین آن حضرت و شیعیان ارتباط برقرار می‌کرد و بعد از شهادت امام حسن عسکری علیه السلام، عثمان بن سعید به عنوان اولین نایب خاص حضرت مهدی (عج) برگزیده شد.

ب - محمد بن عثمان: بعد از وفات اولین نایب، محمد بن عثمان نایب خاص امام زمان انتخاب شد. و شیعیان جز او کسی را به نیابت نمی‌شناختند و کرامات بسیاری را از او دیده بودند و محمد بن عثمان نزدیک به ۵۰ سال نیابت را به عهده داشت و قبل از وفات توسط حضرت مهدی (عج) از مرگ خود آگاه گردید.

ج- حسین بن روح نوبختی: بعد از وفات دومین نایب، حسین بن روح نوبختی به نیابت رسید و اداره امور مسلمین را برعهده گرفت و زمانی که حامد بن عباس بغداد را فتح کرد، حسین بن روح را دستگیر کرد و در این مدت ابو جعفر محمد بن علی سلیمان را برعهده گرفت و بعد از مدتی انحراف فکری او مشخص شد که حسین بن روح با نوشتن نامه‌ای به مسلمین عزل او را از نیابت اعلام کرد و در سال ۳۲۶ هـ ق روح نوبختی به ملکوت اعلیٰ عروج کرد.

د - علی بن محمد سمري: بعد از وفات سومین نایب، به دستور امام مهدی (عج) علی بن محمد سمري به عنوان جانشین معرفی شد. و حدود سه سال نیابت را برعهده داشت و حلقه ارتباط بین امام و شیعیان بود. قبل از وفات از او پرسیدند که وصی و جانشین تو کیست؟ فرمود: خدا را امری است که باید آن را به اتمام رساند. بعد از وفات چهارمین نایب خاص، واقعه عظیم غیبت کبری آغاز گردید و تا زمان حال ادامه دارد.

۳- دوره سوم زندگی امام که از سال ۳۲۹ هجری آغاز شد که به نام غیبت کبری نامگذاری شده است و در این دوره که مدت آن را جز خداوند نمی‌داند، امام در اجتماعات به صورت ناشناس شرکت می‌کند و کسی نمی‌تواند او را بشناسد کسانی هم که امام را می‌بینند به صورت ناشناس است که پس از رفتن، با نشانه‌هایی که از او می‌بینند می‌دانند امام بوده است.

آیا یک انسان می‌تواند این همه عمر کند؟

مهمترین شبهه‌ای که منکران عنوان کرده و از قرون اولیه پس از غیبت تاکنون به ترویج آن همت گماشته‌اند، چگونگی طول عمر امام مهدی (عج)

می‌باشد، که اگر امام مهدی انسانی زنده است چگونه توانسته چنین عمر طولانی را به دست آورد؟

براساس دانش فیزیولوژی ساختمان بدن انسان، از میلیاردها سلول تشکیل شده، که با گذشت زمان سلولهایی که پیر شده‌اند از بین رفته و سلولهای جوان، جای آنها را می‌گیرد.

و اما آن چه که سلولها را از کار بازمی‌دارد و مرگ را نزدیک می‌کند، میکروبهای زیانبخشی هستند که از راههای مختلف وارد بدن می‌شوند و سلولها را از بین می‌برند.

علم پزشکی بیان می‌کند که اگر انسان آگاهی کامل به وضعیت جسمی و مواد زیانبخش داشته باشد می‌تواند جلوی وارد شدن میکروبها را بگیرد و عمر خود را طولانی گرداند.

دانشمندان با آزمایشهایی که انجام داده‌اند توانسته‌اند عمر پاره‌ای از حیوانات را به چند برابر عمر طبیعی برسانند. و این دانشمندان برای رسیدن به این راز باید مدتها و سالها تلاش نمایند تا به آن دسترسی پیدا کنند ولی امام زمان که تمام ذخیره‌های علمی او از طرف خداست نیاز به پیمودن این راه طولانی ندارد و راه چند صدساله را می‌تواند در یک لحظه پیماید.

پس از نظر علمی مشکلی نخواهد بود که حضرت با آگاهی گسترده علمی که از طرف خداوند به او عطاء شده است بتواند صدها سال با سلامتی زندگی نماید بدون این که فرسودگی به سراغ او بیاید. از طرف دیگر، طول عمر امام زمان، شگفت‌انگیز از سرد شدن آتش برای ابراهیم و شکافته شدن رود نیل برای موسی و صدها نمونه دیگر نیست که نماینگر قدرت و توانایی خداوند است. با

توجه به این مسائل قرآن و تاریخ نمونه‌هایی از طول عمر پیامبران گذشته و مردم عادی را بیان می‌نماید. مانند حضرت آدم ۹۳۰ سال و حضرت لوط ۷۳۲ سال و نوح ۹۵۰ سال و فیروز رای پادشاه هند حدود ۵۳۷ سال در این جهان زیستند و در روایات نیز داریم که زمین هیچگاه از حجت خالی نمی‌ماند و از طرفی مقدر شده که ائمه ۱۲ تن باشند لذا دیرزیستی و طول عمر حضرت مهدی (عج) امری الهی است.

و این قضیه طول عمر، برای فرد مسلمانی که اعتقادات خود را از قرآن کریم و سنت شریف دریافت می‌کند، نمی‌تواند غیر قابل قبول باشد زیرا وی قوانین طبیعی مستحکم‌تر را می‌یابد که طبق منطق وحی، در مواردی به اذن الهی تعطیل شده‌اند. پس براین اساس، معتقدیم انکار و عدم پذیرش یک پدیده به صرف عدم وجود نمونه محسوس برای آن، به لحاظ منطقی و علمی نادرست است و از امام صادق علیه السلام چنین نقل شده است: «هنگامی که قائم ما ظهور کند، خداوند سبحان شعاع دید و شنوایی شیعیان ما را توسعه می‌دهد، به گونه‌ای که میان ایشان و قائم، به مقدار یک «برید» هم فاصله نمی‌ماند، کلام او را می‌شنوند و وی را در همان مکان خودش مشاهده می‌کنند.^(۱)»

معجزات حضرت مهدی (عج)

معجزات و کارهای شگفت‌انگیز امام زمان، فراوان است که در اینجا نمونه‌هایی را بیان می‌کنیم:

۱- «علی بن سنان» نقل می‌نماید که جمعی از اهالی قم، با پولهایی روانه

سامرا شدند تا به نزد حضرت امام حسن عسکری بروند وقتی که رسیدند با خبر شدند که حضرت وفات یافته است، مدتی سرگردان بودند که چه کنند تا این که آنها را به «جعفر» برادر امام حسن عسکری معرفی نمودند، وقتی آنها قضیه آمدن خود را بیان کردند به آنها گفت پول را به من دهید که من جانشین او هستم ولی ایشان گفتند: امام باید از مقدار پولی که نزد ما هست خبر دهد و این که هر کدام از کیسه‌ها به چه کسی تعلق دارد؟ چنانکه قبلاً هم چنین بوده است. جعفر در این هنگام به خشم آمد و گفت که شما دروغ می‌گویید که برادرم از اینها خبر می‌داده است. زیرا از غیب خبر دادن مخصوص خداست ولی ایشان پافشاری کردند تا اینکه جعفر به خلیفه شکایت کرد و خلیفه آن را احضار کرد و دستور داد پولها را به جعفر دهید اما آنها گفتند: این پولها به صورت امانت نزد ماست و چاره‌ای نیست جز این که به جانشین امام بدهیم و اگر نباشد به صاحبش برگردانیم. خلیفه حرف آنها را پذیرفت و ایشان را آزاد نمود. به هنگام ترک کردن شهر، جوانی به نزد آنها آمد و گفت: امام شما را خواسته است و جملگی به خانه امام حسن عسکری علیه السلام رفتند و در آنجا جوانی را یافتند که آثار امامت در چهره او هویدا بود. و آنها همان حرفهایی که به جعفر گفته بودند بیان کردند و امام لیخندی زد و سپس صاحبان کیسه را یک به یک نام برد و مقدارش را نیز بیان کرد. و مسایلی را نیز از حضرت پرسیدیم که همه را جواب داد که در این هنگام همگی خدا را به خاطر این نعمت شکر کردیم.

۲- شیخ طوسی از شخصی به نام رشیق که یکی از مأموران خلیفه عباسی بود بیان می‌کند. رشیق می‌گوید: روزی معتصد خلیفه عباسی مرا احضار کرد و گفت باخبر شده‌ام در خانه امام حسن عسکری، فرزند است. دونفر از مأموران خود را به

من داد و گفتم به سامراء به خانه امام حسن عسکری بروید و اگر فرزند یافتید او را بکشید و سرش را برای من بیاورید، ما به سرعت به سامراء به خانه امام حسن عسکری رفتیم، غلامی درب خانه نشسته بود ما به او توجه نکردیم و داخل خانه شدیم. در گوشه خانه، اطاقی ما را به خود جلب نظر کرد پرده را بالا زدیم، دیدیم که اطاق پر از آب است و روی آن فرشی بود که جوانی مشغول خواندن نماز بود، یکی از مأمورین وارد اطاق شد و در آب فرو رفت و بیهوش شد و دیگری وارد شد باز فرو رفت و از هوش رفت وقتی که هر دو به هوش آمدند و در حالی که از ترس می لرزیدند سوار شدیم و به نزد خلیفه رفتیم و جریان را برایش شرح دادیم او هم از ترس لرزید و گفت هیچ کس از این جریان آگاه نشود این راز را با خود نگه دارید و من هم (رشیق) تا معتضد زنده بود جرأت نکردم این ماجرا را برای کسی بازگو نمایم. باید توجه نمود که کرامات و فیوضات حضرت مهدی همانطور که قبلاً هم بیان کردیم شامل حال افراد می شود اما به آن طریقی که ما شاید در آن لحظه آن را درک ننمائیم و بعداً باخبر شویم که اگر خواسته باشیم اطلاع بیشتری به دست آوریم باید به بزرگان خودمان که این کرامات را بیشتر احساس نموده‌اند مراجعه نمائیم و از کیفیت آن اطلاع پیدا کنیم.

امام مهدی چگونه در پنج سالگی به امامت رسید

همانطور که بیان شده امام مهدی در همان آغازین سالهای عمر شریف خود دارای تمام عظمت روحی و فکری در خور شأن یک امام بودند و امامت زود هنگام پدیده‌ای بود که پیش از ایشان نیز در میان برخی از اجداد آن حضرت تحقق یافته بود مثلاً "امام هادی در نه سالگی و امام حسن عسکری در بیست و

دو سالگی مسئولیت رهبری امت را بر دوش گرفت که اوج این امامت زود هنگام را در امام مهدی (عج) مشاهده می‌کنیم و این یک حقیقت و دلیل قاطعی است که ملموس بوده است.

اکنون طی چند مطلب این حقیقت را بیشتر شرح می‌دهیم.

همانطور که ملاحظه نموده‌ایم، ولایت امامان، همانند دستگاه سلطنتی نبود که از طریق وراثت به دست آید بلکه امامت امامان براساس ارتباط روحی و مبانی فکر خود نزد مردم به دست آورده‌اند و اسلام همچنین امامتی را مورد شایسته زعامت می‌داند. و این بنیانهای مردمی نیز از آغاز اسلام پایه گذاری شدند و در عصر امام باقر و صادق علیهما السلام به اوج خود رسید و مکتبی که این دو امام در چارچوب این بنیان‌ها پی‌ریزی کردند، موج فکری وسیعی در جهان اسلام ایجاد کرد و شرایط و ضوابطی که توسط این مکتب، برای تعیین امام مشخص گردید، بسیار سخت بود زیرا امام باید داناترین فرد در زمان خود باشد و این مکتب نیز در راه مقاومت بر سر عقیده خود در باب امامت، قربانیان بزرگی تقدیم کرده‌اند و افراد زیادی نیز به زندان رفتند و امامان معصوم که این نیروهای مردمی به آنها ایمان می‌آوردند، هیچگاه از پایگاه مردمی جدا نبودند و دستگاه حاکم وقتی پشتوانه مردمی در حمایت از امامان را دیدند توسل به زور و حبس و شکنجه و ترور امامان معصوم علیهم السلام و هتک عترت رسول الله (ص) را ادامه می‌دادند پس با توجه به نکات ذکر شده می‌توان این نتیجه را گرفت که پدیده امامت زود هنگام، پدیده‌ای واقعی بود و امامی که به صحنه می‌آید و با وجود کودکی، زعامت فکری خود را اعلام می‌کند و مردم نیز به امامت وی ایمان می‌آورند و این زعامتش بدون برخورداری از بالاترین درجات علمی قابل

پذیرش نیست چون اگر رهبر خردسال امت از لحاظ فکری و علمی پختگی کامل نداشته باشد، دستگاه جبار به راحتی عدم شایستگی رهبر را به اثبات می‌رساندند، و با توجه به این نکات، دستگاه حاکم نیز امامت زود هنگام را پدیده‌ای واقعی می‌داند نه ساختگی پس اگر امامت زود هنگام را یک حقیقت موجود در حیات اهل البیت بدانیم مطلقاً برای اعتراض در خصوص امامت زود هنگام امام مهدی (عج) و جانشینی وی از پدر بزرگوارش جایی باقی نمی‌ماند.^(۱)

کسانی که مهدی (عج) را دیدار کرده‌اند

با این که در غیبت کبری، امام زمان خود را به کسی نشان نداده و مردم از ملاقات محروم بوده‌اند ولی مردم پاکدل، گاهی امام را دیده و با او سخن گفته‌اند که به نمونه‌هایی اشاره می‌کنیم.

۱- سید محمد جبل عاملی برای یکی از دوستانش نقل می‌کند: سالی به مشهد رفتم و چون پول به اندازه کای نداشتم زندگی را به سختی می‌گذراندم، چون شنیدم که قافله عزم به حرکت نموده و من حتی نانی نداشتم تا خود را سیر کنم به حرم رفتم و گریستم و سپس تصمیم گرفتم که با شکم گرسنه خود را به قافله برسانم و راه را در پیش گرفتم و رفتم ولی راه را گم کردم و خود را در بیابانی خشک یافتم از گرسنگی بی‌حس شدم، شب شد و نعره حیوانات وحشی مرا به وحشت انداخته بود، خودم را تسلیم مرگ کردم طول نکشید که ماه ظاهر شد و صدای حیوانات خاموش شد ناگاه چشمم به یک بلندی افتاد به آن جا رفتم

چشمه‌ای آب را دیدم، آب نوشیدم و وضو گرفتم و نمازم را خواندم، دیگر از گرسنگی توان حرکت نداشتم، ناگاه شخصی را دیدم سوار بر اسب که به طرف من می‌آمد با خودم می‌گفتم که شاید از دزدان باشد و چون چیزی ندارم از خشم مرا خواهد کشت ولی وقتی به من رسید سلام کرد، پاسخش ندادم، آنگاه به من گفت چه می‌کنی؟ گفتم خیلی گرسنه‌ام و راهم را گم کرده‌ام گفت: در کنارت چند خربزه است چرا گرسنه‌ای؟ من خیال کردم که شوخی می‌کند چون قبلاً اطرافم را جستجو کرده بودم، به او گفتم مرا مسخره مکن، گفت شوخی نمی‌کنم عقب سرت بنگر، وقتی نگاه کردم سه عدد خربزه را دیدم گفت یکی را بخور و دو عدد دیگر با خود داشته باش و از این راه مستقیم برو و نزدیک غروب به خیمه‌ای می‌رسی که آنها تو را به قافله می‌رسانند. پس از نظرم ناپدید شد فوراً به خود آمدم و فهمیدم که امام زمان بوده است طبق دستور، یکی از خربزه‌ها را خوردم و بقیه را برداشتم و به راه افتادم و نزدیک غروب به خیمه‌ای رسیدم آنها مرا به خیمه بردند و مرا به قافله رساندند.

۲- شمس‌الدین پسر اسماعیل هرقلی درباره پدرش چنین می‌گوید

روزی پدرم درباره جراحی که در پایش بود و خوب شده بود داستان را برایم این چنین نقل می‌کند: در جوانی در ران پایم زخمی بود که مرا اذیت می‌کرد روزی به نزد دوستم سید رضی الدین طاووس در حله رفتم او طبیبان را جمع کرد تا پایم را معالجه کنند ولی مرا جواب گفتند که اگر جراحی شود رگ پایم قطع می‌شود. من روزی افسرده، به زیارت امامان خود، در سامراء رفتم و در آن جا امام زمان را به کمک طلبیدم، و بعد به طرف حله رفتم جامعه خود را شستم و

غسل نمودم تا دوباره برای زیارت برگردم، بین راه دو نفر سوار به من برخورد کردند و من فکر کردم که آنها عربهای صحرانشین هستند. آنها بر من سلام کردند و یکی از ایشان گفت جلو بیا، و من چون جامه خود را شسته بودم و عربهای بادیه را پاک نمی دانستم جلو نرفتم که ناگه مرا به سوی خود کشیده و دست بر جراحی پایم گذاشت و فشار داد که من از درد، ناله کردم، سپس گفت ای اسماعیل راحت شدی، دیگر افسرده مباش که درد نخواهی کشید. من تعجب کردم که چگونه او مرا با نام صدا زد، در این فکر بودم که او خداحافظی نمود و رفت و من به دنبال او به راه افتادم و التماس کردم که بایستد که برگشت و گفت ای اسماعیل برگرد من گوش نکردم و همچنان به دنبالش می دویدم، مرد دیگری که همراه او بود گفت: ای اسماعیل برگرد آیا دستور امامت را اطاعت نمی کنی؟ آن گاه یقین کردم که او سرپرست این امت است ایستادم و لحظه ای بعد از نظرم ناپدید شد.

شمس الدین می گفت: از آن به بعد، پدرم مرتب به سامرا می رفت تا شاید بار دیگر امام را ببیند.

اعتقاد به مسأله غیبت:

امام مهدی هنگام وفات پدرش از دیده ها پنهان شد و این موضوع تا سال ۳۲۹ هـ ق ادامه پیدا کرد که به این پنهان شدن، غیبت صغری گویند در این مدت مردم از ملاقات با امام خودشان محروم بودند و عده ای محدود با امام در ارتباط بودند و مشکلات مردم را حل می کردند. و غیبت صغری ۶۹ سال طول کشید بعد از این مدت غیبت کبری آغاز شد و مدت آن را تنها خداوند متعال می داند و

اوست که با این مسأله، در پی امتحان و آزمایش مردم هست و نمی‌توان تصور کرد که با پنهان شدن امام، دیگر او نظاره‌گر احوال نیست بلکه او ما را می‌بیند و مردم نیز در غیاب او از فیوضات او استفاده می‌نمایند، همانطور که خورشید گاهی مواقع اگر چه در پشت ابرها پنهان می‌شود ولی این طور نیست که دیگر هیچ فیضی به زمین نمی‌رسد که خداوند متعال آنقدر او را در پس پرده غیبت نگه می‌دارد که مسلمین حرکت عظیمی را شروع نمایند و علیه متجاوزین دین به پاخیزند و ما مسلمین نیز اعتقاد داریم که پروردگار کار لغو و بیهوده انجام نمی‌دهد پس در این غیبت کبری هم هدفی را در نظر دارد پس حال که فهمیدیم در پی این غیبت، اسراری نهفته است و وظیفه ما منتظران چیست و با چه کارها و ابزاری می‌توان زمینه ظهور را آماده کرد؟

علائم ظهور و اخبار مربوط به آن عصر:

در زمینه علائم ظهور حضرت ولی عصر روایات فراوانی وارد شده است که به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

- ۱- امام زین العابدین علیه السلام می‌فرماید: قبل از خروج مهدی (عج) مردی از اراض جزیره که ماوای تکریت است، خروج می‌کند که او را در مسجد دمشق می‌کشند.
- ۲- صیحه‌ای در نیمه ماه رمضان: نعیم به سند خود از رسول خدا (ص) روایت کرده زمانی که در ماه رمضان صیحه و صدایی واقع شود و آن صیحه در نیمه ماه رمضان است و این صیحه، خوابیده را بیدار می‌کند و ایستاده را می‌نشاند پس وقتی احساس صیحه کردید برای خدا به سجده بیفتید پس کسی که این کار را

بنماید نجات خواهد یافت. (۱)

۳- خراب شدن بعضی از شهرها در آخرالزمان: حدیثی از رسول (ص) روایت کرده: که بعضی از شهرها ویران می شود و بعضی دیگر ایمن هستند مثلاً "مصر، ایمن است از خراب شدن تا اینکه بصره خراب شود، و خراب شدن بصره از عراق است... (۲)

۴- قومی که در شرق خروج می کنند: حضرت باقر علیه السلام به ابو خالد کابلی فرمود: گویا می بینم قومی را که در مشرق خروج کرده اند حق را مطالبه می کنند و به آنان نمی دهند باز مطالبه می کنند و از دادن حق به آنان امتناع می ورزند، چون چنین بینند، شمشیرهای خود را بر دوش خود گذارند و آنگاه آنچه می خواستند به ایشان داده شود و ایشان قبول نکنند تا این که قیام کنند و نخواهند داد دولت را مگر به صاحب شما. کشته های اینان شهدایند، آگاه باشید که اگر من آن زمان را درک می کردم خود را برای صاحب این امر مهیا می نمودم. (۳)

۵- امام رضا علیه السلام می فرماید: قائم ما کسی است که وقتی ظهور می کند به سن پیرمردان و به صورت جوانان است و بدنی نیرومند دارد او چهارمین از فرزندان من می باشد. خداوند تا زمانی که مصلحت می داند او را از نظرها غائب می گرداند، سپس او را آشکار ساخته و به وسیله او زمین را پر از عدل و داد می کند.

۶- آرزوی مرگ: هر آینه زمانی می رسد که مرد کنار قبر می آید و می گوید:

۱- نوائب الدهور، ج ۱، ص ۱۱۶

۲- برای اطلاع بیشتر رجوع شود به سامرة الابرار، جزء اول، ص ۱۴۳

۳- مهدی منتظر، ص ۱۵۹

کاش من به جای این مرده بودم، البته این حرف را نه از باب دوستی به خدا می‌گوید، بلکه از شدت بلایی است که به او رو آورده است. (۱)

۷- سختی دینداری: زمانی بر مردم می‌آید که صبرکننده بر دین خود، مانند کسی است که آتش سرخ شده را در دست خود گرفته و این کنایه از شدت سختی است.

۸- امام محمد باقر علیه السلام می‌فرماید: خداوند قائم را با نصرت مؤید داشته، زمین در زیر پای او نور دیده می‌شود، و معادن خود را برای او آشکار می‌سازد. سلطنتش شرق و غرب را فرا می‌گیرد و خداوند به وسیله او دین خود را بر همه مسلک‌ها و ادیان باطله غالب می‌گرداند. ویرانه‌ای در روی زمین نمی‌ماند مگر این که آن را آباد می‌سازد. عیسی روح‌الله نازل می‌شود و پشت سر او نماز می‌گزارد، و این هنگامی است که مرده‌ها مانند زنها و زنها شبیه مردان گردند و زنها بر زین سوار شوند و شهادت‌های ناحق قبول و گواهی عادلان رد شود و مردم ریختن خون یکدیگر و خوردن ربا را آسان شمارند و در این هنگام است که قائم ما ظهور می‌کند.

۹- جمع شدن در مساجد برای حرف دنیا: در آخر الزمان افرادی می‌آیند که از امت من هستند، در مساجد می‌نشینند و حلقه می‌زنند، لیکن ذکر ایشان دنیا و محبان دنیا است، با ایشان نشینید، زیرا خدا به اینها احتیاج ندارد.

۱۰- کم شدن فقها: پیامبر خدا (ص) فرمود: زود است بیاید بر امت من زمانی که قاریان و خوانندگان زیاد شوند لیکن فقها کم شوند و علما گرفته شوند، و کشتار زیاد شود، پس بیاید بعد از آن دورانی که مردانی از امت من قرائت کنند

قرآن را لکن از گلوی آنها تجاوز نکند پس بعد از آن بیاید زمانی که مشرک به خدا مجادله کند با مؤمن در آن چه که می گوید. (۱)

۱۱- پیروی خواهشهای نفسانی و خواندن قرآن با آوازه رسول اکرم (ص) می فرماید: بر امت من زمانی می آید که رأیها بسیار می شود و از خواهشهای نفسانی پیروی می کنند، و قرآن به صورت ترانه و غنا خوانده می شود، و قرائت قرآن موجب ترس آنان نمی شود، و خداوند بر قرائت آنان پاداش نمی دهد، بلکه آنان را لعنت می کند، پس مردم در این زمان از آهنگهای خوش، به نشاط در می آیند و حلاوت قرائت قرآن را نمی چشند، و مردم گرفتار هرج و مرج و فتنه می شوند. (۲)

۱۲- امام موسی کاظم علیه السلام می فرماید: صاحب الامر شخصاً از دیدگاه مردم غائب می گردد ولی یادش از دل‌های مؤمنین نمی رود، خداوند هر مشکلی را برایش آسان می کند و هر دشواری را به خاطر او سهل می گرداند، گنج‌ها و معادن زمین را برای وی آشکار می سازد. و هر دوری را برایش نزدیک می گرداند و هر جبار گردن‌کشی را به وسیله او از میان برمی دارد.

۱۳- تزلزل مردم در ایمان و اعتقادات: رسول اکرم (ص) فرمود: در نزدیکی قیامت، فتنه‌ها و گرفتاریهایی پیدا می شود چون قطعه‌های شب تاریک، و در اثر آن فتنه‌ها و آشوبها، مرد طرف صبح مؤمن است و اول شب کافر. در آن موقع، جمعی دین خود را در مقابل متاع دنیوی از دست می دهند. (۳)

۱۴- گرفتاریهای متعدد؛ معاذبن جبل نقل می کند: ای مردم چهار نوع

۱- کنز العمال، ج ۱۴، ص ۲۱۷

۲- نوائب الدهور، ج ۱، ص ۱۶۹

۳- کنز العمال، ج ۱۴، ص ۲۱۵

گرفتاری و اختلال پیش خواهد آمد، و اگر بتوانید که آنها به شما نرسد البته لازم است. گفتند: آنها چیست؟ گفت: زمانی خواهد آمد که باطل جلوه پیدا کرده و بر حق غلبه نماید و هوسرانی و ضعف مردم به جایی رسد که طرف صبح به آیینی وابسته شوند و طرف عصر به آیین دیگری می پیوندند به اندازه‌ای در تزلزل و تحیر و تردید باشند که نمی فهمند که در چه روش و طریقه‌ای هستند. نه زندگی آنها روی بصیرت و اطمینان است و نه مرگ آنها؛ و مردی را مال می دهند که برخلاف رضا و حکم پروردگار متعال سخن گوید. (۱)

البته در روایات و آثار دیگر همین نشانه‌ها و علائم به گونه‌ای دیگر بیان شده که مضمون آنها، همین علائم ذکر شده است.

آتش عشق تو در سینه نهفتن تا کی

همه شب از غم هجر تو نخفتن تا کی

طعنه ز اغیار تو، ای یار شنیدن تا کی

روی نادیده و اوصاف تو گفتن تا کی

چهره بگشای که رخسار تو دیدن دارد

سخن از لعل تو ای دوست شنیدن دارد

منتظران صاحب الزمان و تعجیل در ظهور آن حضرت:

هر شخص منتظری که چشم به دیده راهی دارد تا که صاحب این عصر انشاء الله بیاید و با دست با کفایت خود عدل و داد را بر جهان حاکم نماید. در ادبیات دینی مکتب حیات بخش اسلام، کلمه انتظار مفهومی پر از رمز و راز و

شگرد دارد به طوری که پیامبر (ص) فرمود: «افضل العباده انتظار الفرج.» و یا «افضل اعمال امتی، انتظار الفرج من الله عزوجل»^(۱) برترین کارهای امت من، انتظار فرج از خداوند است، به همین دلیل منتظران از جایگاه والایی برخوردارند.

برای کلمه انتظار معانی زیاد ذکر شده است. انتظار یعنی شعار آزادگی، انتظار یعنی دریچه‌ای روبه بساتین ملکوت، انتظار یعنی چکامه شورانگیز یکتاپرستی، انتظار یعنی قصه شوریدگی عاشقان حضرت دوست. پس باید گفت که انتظار حقیقت شگرفی است که به یک یا دو کلمه نمی‌توان به عمق آن راه یافت. انتظار همانند منشوری چند ضلعی است که دارای زوایای متعددی است که با چند جمله نمی‌توان گستره همه ابعاد آن را منعکس ساخت.

در بعضی حالات انتظار مانند آمدن زمستان سرد یا تابستان گرم است، که شخص باید خود را قبل از وقوع حادثه انتظار کاملاً آماده نگه دارد. و یک منتظر باید به مقدار توانش مسؤول آگاه ساختن دیگران نیز باشد تا به تدریج زمینه‌های فکری جامعه نسبت به ظهور مصلح بزرگ جهانی ترقی کرده و آماده گردد. البته باید توجه کرد که منتظر بودن، کار ساده‌ای نیست، علل دشواری وظیفه منتظران چند موضوع است.

الف - فرد منتظر باید یک متدین راستین باشد به زیور عدالت، تقوا، و... پیرو واقعی و صدیق حضرت ولی عصر (عج) کسی است که رفتار آن حضرت را الگوی عملی خود قرار دهد.

ب - پیرو و منتظر واقعی باید صبر و حلم پیشه کند. در دوران غیبت فشار

زاید الوصفی بر منتظران مخلص مهدی موعود (عج) وارد می‌شود. و پایداری در چنین شرایط به توان بالای روحی نیازمند است و منتظران باید سعی کنند تا به درجات بالای صبر نایل گردند.

ج - شخص منتظر باید فهم دقیقی از دین داشته باشد. در طول زمان ممکن است که بعضی از ادیان دچار تحریف و از مسیر اصلی خود منحرف شوند در اینجا است که چنین شخصی با فهم دقیق از دین به صراط اصلی خود ادامه می‌دهد.

د - فرد منتظر باید در راه اصلاح جامعه، و به وجود آمدن عدالت و از بین رفتن ستم و جور بیشترین تلاش را انجام دهد آن که منتظر مصلح جهانی است خود باید مصلح باشد. برای روشن شدن مسأله به آیه قرآن کریم مراجعه می‌کنیم آن جا که می‌فرماید:

«کنتم خیرامة اخرجت للناس تامرون بالمعروف و تنهون عن المنکر و تومنون بالله...»^(۱) شما بهترین امتی هستید که برای انسان‌ها پدیدار شده است چون که امر به معروف و نهی از منکر می‌کنید و به خدا ایمان دارید...

اما باید منتظران، توجه داشته باشند که هر چند انتظار کشیدن و تحمل کردن دشواری‌ها، بسی سخت است ولی خود این انتظار طبق روایتها، فضیلت‌های کثیری دارد که در اینجا به چند روایت اشاره می‌نمائیم.

امام محمد باقر علیه السلام فرمود: کسی که بمیرد و برای او امامی نباشد (یا امام خود را نشناسد) به مرگ جاهلیت مرده است و اگر کسی بمیرد ولی به امام خود عارف باشد، تقدیم و تأخیر ظهور امام برای او زیانی نرساند و آن که بمیرد و امام

زمانش را بشناسد مانند کسی است که با قائم در خیمه او باشد.

امام علی علیه السلام می فرماید پیامبر (ص) به من فرمود: یا ابا الحسن: شایسته است که خداوند گم شدگان را وارد بهشت کند. پس پرسیدم مقصود چیست؟ فرمود: مؤمنینی هستند که در زمان غیبت به سر می برند و از امامی که جایش نامعلوم و خودش از نظرها غایب است پیروی می نمایند. آنها عقیده به امامت او دارند و به بذل عنایتش چنگ می زنند و منتظر آمدن او هستند و یقین به وجود او دارند و شکایتی ندارند و بردبار و تسلیم خواسته حقند و از این جهت گم شده هستند که از یافتن مکان امام خود و از شناختن شخص او گم شده اند.

امام صادق علیه السلام می فرماید: ما را دولتی است که هرگاه خداوند بخواهد آن را می آورد. هر کس مشتاق است که از یاران قائم باشد، باید منتظر ظهور او باشد و پرهیزکاری پیشه سازد و دارای اخلاق نیکو باشد و بدین گونه انتظار آن روز کشد اگر در این حالت بمیرد و بعد از مرگ او قائم قیام نماید ثواب کسی دارد که آن حضرت را درک کرده باشد. پس سعی کنید و منتظر باشید خوش به حال شما ای مردمی که خداوند شما را مشمول رحمت خود گردانیده است.

یاران حضرت مهدی (عج)

رسول اکرم (ص) می فرماید: سیصد و سیزده نفر مرد که به قدر عدد اصحاب بدرند بر سرش جمع می شوند و او را شمشیری می شود در غلاف و چون وقت خروجش نزدیک می شود شمشیرش اول صدا می کند که: یا ولی الله برخیز و دشمنان خدا را به قتل رسان.

امام باقر علیه السلام می فرماید: اصحاب قائم سیصد و سیزده نفر مردند از اولاد

عجم، بعضی از ایشان در وقت روز بر روی ابر می نشینند و با نامش و نام پدرش و صفتش و نسبتش شناخته می شوند و بعضی دیگر در میان رختخوابشان خوابیده می شوند ناگاه ایشان را در مکه در غیر موسم حج می بینند. هر که زمان قائم (عج) را درک کند و در پیش روی آن حضرت در جهاد کشته شود برای او ثواب اجر دو شهید است و هر که در پیش روی او یکی از دشمنان ما را بکشد به او اجر بیست نفر شهید داده می شود.

امام باقر علیه السلام می فرماید: گویا اصحاب قائم را می بینم که ما بین مشرق و مغرب احاطه نموده اند و هیچ چیزی نمی ماند مگر اینکه به ایشان مطیع می شود حتی درندگان روی زمین و مرغان همه چیز رضاجویی ایشان را می کند.

پیروزی بر قدرتهای جهان و سیمای حکومتی امام مهدی (عج):

در زمانی که اندیشمندان جهان در ساختن اسلحه ها به مسابقه پرداخته اند از آرامش خبری نخواهد بود، و جهان در آتش جنگ خواهد سوخت و قدرتمندان به فکر توسعه حکومت خود خواهند بود. در این زمان سراسر زندگی انسانها همراه با یأس و ناامیدی خواهد بود و در این میان زمینه ای برای یک حکومت عادلانه به وجود خواهد آمد، چرا که اگر به انقلابهای جهان بنگریم می بینیم که بخش عمده موفقیت رهبران انقلاب، پیدایش زمینه مناسب در جامعه آنها بوده است، پس قیام مهدی (عج) بر اساس وجود زمینه هایی در جامعه است و چون انقلاب جهانی است و به مکانی و منطقه ای خاص، مربوط نمی شود باید تمام مردم آمادگی پذیرش این قیام انقلاب را درک کنند و در این زمان است که سراسر گیتی فساد و ظلم فرا گرفته است، و همگی دست نیاز به سوی او دراز

می‌کنند. در این شرایط همه قدرتهای جهان هر چند قدرتمند باشند ولی نمی‌توانند جلو انقلاب را بگیرند. در آن زمان در جامعه ناآرامی روحی ایجاد می‌شود و نیاز به یک رهبر فوق‌العاده‌ای دارد که ناظر بر تمام جنایات بوده و از نزدیک مشاهده نموده است. اوست که پس از دریافت حکم مأموریت از جانب پروردگار، فریاد عدالت را سر می‌دهد و توده‌های محروم و جور دیده را به سوی خود جمع می‌کند و به حکومت جنایتکاران پایان می‌بخشد و در سایه حکومت جهانی واحد همه مردم را در راه آسایش و رفاه یکدیگر، رهنمود می‌نماید. و دنیای درخشان بدون از ترس و سرشار از نعمت و آسایش، به وجود خواهد آورد.

و اما سیمای حکومتی آن حضرت به چه صورت خواهد بود؟

پاکسازی زمین از وجود ستمکاران:

در نگاه اول باید گفت که پاکسازی زمین از وجود ستم و ستمکاران و از بین رفتن طاغوتها ممکن است امکان‌پذیر نباشد ولی با ظهور مهدی (عج) زمین خالی از وجود ستمگران می‌شود و از امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که می‌فرماید: «خداوند، ناآگاه به وسیله مردی از ما اهل بیت گشایش به وجود آورد... و هم اوست که (دشمنان) در مدت هشت ماه بجز شمشیر و کشتار از او چیزی دریافت نخواهد کرد.»^(۱)

و از امام جواد علیه السلام نیز نقل شده است که: «وقتی شما و لشکر او (مهدی) به حد نصاب یعنی ده هزارتن برسند به فرمان خدا خروج نماید و پیوسته دشمنان خدا را از دم تیغ بگذرانند تا آنکه خداوند از او خشنود شود. پرسیدم: چگونه از

خشنودی خدا آگاه می‌گردد؟ فرمود: خداوند مهر و رحمت در دل او می‌افکند.»

کامل شدن عقلها:

در این زمان عقلها تکامل پیدا می‌کند امام باقر علیه السلام می‌فرماید: وقتی امام عصر قیام نماید دست رحمت و عنایت حق بر سر تمام بشر گذارده می‌شود پس عقلها متمرکز و قوی می‌شود و افکار و تفکرات کامل می‌شود. (۱)

جهان شمولی اسلام:

با ظهور حضرت اسلام دوباره احیاء می‌شود و تمام ادیان به اسلام گرایش پیدا می‌کنند. از ابن عباس روایت شده که: «هیچ یهود و نصرانی و یا پیرو دینی نمی‌ماند مگر آن که به اسلام گرایش پیدا کند، تا اینکه جزیه برداشته شود و صلیب شکسته و خوک کشته شود و آن مصداق فرموده خداوند است که: (اسلام را بر تمام ادیان جهان پیروزی می‌گرداند هر چند کافران ناراضی و مخالف باشند) و این امر در زمان قیام قائم (عج) پدید می‌آید. (۲)

و اما این سؤال پیش می‌آید که چگونه حضرت مهدی خواهد توانست اسلام را در میان ملت‌های غیرمسلمان گسترش دهد؟

باید گفت که جهان شمولی اسلام، خود یکی از معجزات ولی عصر می‌باشد. و دیگر اینکه ملت‌های جهان، زندگی مادی و فاقد دین را تجربه نموده و از اسلام و دین بهره‌ای نبرده‌اند و تجربه ننموده‌اند، و باید در نظر داشت که اسلام نیز دین

۱- اصول کافی، ج ۱، ص ۲۵

۲- محجة بحرانی، ص ۸۷

فطری است و همانند نوری است که اگر به ملت‌ها برسد همه مجذوب این نور می‌شوند و گروه گروه به اسلام می‌پیوندند. عامل دیگر گسترش اسلام، فرود آمدن مسیح علیه السلام است و معجزاتی که برای ملت‌های غرب و مردم دنیا آشکار می‌نماید و در این میان تمامی ملت‌های غرب به سبب وجود او مسرور شده و به او ایمان می‌آورند. و همینکه او به مهدی و اسلام تمایل خود را ابراز نماید موج حمایت همگانی کاهش می‌یابد، ولی یاران و هوادارانی برای او باقی می‌ماند.

دگرگون شدن زندگی:

که در این زمان تکنولوژی پیشرفت می‌کند و علم و صنعت در خدمت رشد فضای اخلاقی قرار می‌گیرد و تمام انسانها غنی می‌گردند و از نظر اقتصادی، کامل و به طوری که فقیر یافت نمی‌گردد و همچنین علوم تکمیل می‌گردد چنانکه از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که فرمود: «علم بیست و هفت حرف است، تا زمان مهدی بیش از دو حرف کشف نمی‌شود و لکن حضرتش از هر بیست و هفت حرف از علوم جهان برای بشر پرده برمی‌دارد.»^(۱)

در دوران غیبت چگونه می‌توان از امام غایب بهره جست

ممکن است که این مسأله پیش بیاید و ذهن را به خود مشغول نماید حال که امام عصر غایب هست چگونه می‌توان از او کسب فیض کرد؟
ابتدا باید اشاره نمود که ظهور امام مهدی (عج) ناگهانی می‌باشد که در این نیز حکمتی است و آن این که هر نسلی در هر عصری از اعصار، چشم نگران

ظهور پیشوای موعود خود باشد و خود این حالت، فواید و بهره‌هایی دارد و آن این است.

حالت انتظار، هر مؤمنی را به سوی پایداری در امر دینداری و عمل به دستورات و دوری از ظلم و ستم فرا می‌خواند، زیرا با ظهور حضرت حق مظلوم از ظالم گرفته می‌شود و عدل گسترش پیدا می‌کند پس منتظر، با توجه به این مسأله مرتکب جرم و جنایات نمی‌شود. زیرا می‌داند که اگر ستمی روا دارد با ظهور حضرت، مجبور به جبران آن خواهد بود.

در دوران غیبت، افراد به سوی یک وضعیت آماده باش همیشگی برای پیوستن به سپاه امام مهدی (عج) و کسب آمادگی کامل جهت فداکاری در راه تسلط کامل امام بر اوضاع گرایش پیدا می‌کنند و این حالت روحیه تعاون را در میان مردم بیشتر می‌کند و از این رو است که می‌خواهند سپاهیان امام باشند. و همچنین فرد معتقد را برای ایفای نقش خود آماده می‌سازد زیرا یاران امام نمی‌توانند خود را فقط به انتظار کشیدن دلخوش سازند و در زمینه امر به معروف و نهی از منکر اقدامی نکنند.

و بالاخره باید گفت امتی که با اعتقاد به مهدی موجود و زنده و یا دیگر مؤمنان و خوارکننده‌ی ظالمان زندگی می‌کند همواره در خود احساس سربلندی می‌کند و در مقابل دشمنان سرفرود نمی‌آورد. زیرا او هر لحظه، ظهور ظفر آفرین امام را انتظار می‌کشد و هرگز به ذلت و خواری تن در نمی‌دهد.

در مورد برکات وجودی امام زمان در عصر غیبت باید گفت: که بعضی می‌گویند وجود امام برای بیان احکام و معارف دینی و رهبری مردم از نظر حکومت است و امامی که غایب بوده و در دسترس مردم نباشد چه فایده‌ای بر

وجودش می‌باشد. (۱)

باید گفت: وظیفه امام تنها رهبری ظاهری مردم نیست بلکه همچنانکه امام راهنمای صوری مردم را برعهده دارد ولایت و رهبری اعمال آنان را نیز در باطن برعهده دارد و اوست که حیات معنوی مردم را منظم می‌کند و حقایق اعمال را به سوی خدا سوق می‌دهد و بدیهی است که حضور و غیبت امام در این امر تأثیری ندارد و او از راه باطن به نفوس و ارواح مردم اتصال دارد اگر چه از چشم ظاهری آنها مشهور است. به عبارت دیگر امام را باید از ابعاد و جهات مختلف امامت در نظر گرفت نه تنها از جهت راهنمای صوری و ظاهری، و وجود امام فی‌نفسه در دنیا ضروری است و رابطه میان عالم امر و خلق است بدین جهت حکیم و فیلسوف اسلامی خواجه نصیرالدین طوسی گوید: «وجود لطف و تصرفه لطف آخر و عدمه منا» یعنی وجود حضرت حجت در دنیا فی حد ذاته لطفی است از جانب خدا، و تصرف وی در امور، لطف دیگر است و نبودن وی در میان ما از عدم آمادگی خود ماست.

دعا برای تعجیل در ظهور آن حضرت:

دعا و زیارت‌هایی مربوط به ساحت مقدس امام زمان بخش مهمی از فرهنگ شیعه را به خود اختصاص داده است این گستردگی منشأیی جز این ندارد که آن حضرت امید امتهاست و با ظهورش تمام مشکلات حل خواهد شد. و اما دعاهای مربوط به حضرت مختلف می‌باشد.

دعاهایی که در مورد خود حضرت است: که مضمون آن تعجیل فرج و ظهور

حضرت می باشد. دیگر دعاهایی که برای دوستان و یاران از حضرت در ادعیه و زیارات وجود دارد و همچنین دعاهای شخصی که در رابطه با حضرت برای خود دعا می نماید، و دیگری دعا بر علیه دشمنان حضرت است. بر شمردن همه این دعاها، در این بخش امکان پذیر نمی باشد و فقط به ذکر نام این ادعیه می پردازیم. که عبارتند از: دعای ندبه، دعای عهد، زیارت آل یاسین، زیارت حضرت در حرم سامراء، زیارت حضرت پس از نماز صبح، زیارت امام در روز جمعه، دعا برای حضرت در نیمه شعبان و... (۱)

مکانهایی که در آن جا بیشتر تأکید شده دعا برای تعجیل در ظهور آن حضرت بشود.

۱- مسجد الحرام

۲- عرفات

۳- سرداب سامراء

۴- حرم حضرت سیدالشهداء

۵- جاهای منسوب به آن حضرت (مثل مسجد کوفه و...)

۶- حرم هر کدام از امامان

دعای فرج

الهی عظم البلاء و برح الخفاء و انكشف الغطاء و انقطع الرجاء و ضاقت الارض و منعت السماء و انت المستعان و الیک المشتکی و علیک المعول فی شدة

۱- خوانندگان محترم برای اطلاع یافتن از کیفیت خواندن این ادعیه می توانند به بحارالانوار، مفاتیح الجنان، مصباح الزائد الاقبال بالاعمال، المزار الکبیر، الاحتجاج، مراجعه نمایند.

والرخاء اللهم صل على محمد وآل محمد اولی الامر الذین فرضت علينا طاعتهم
 و عرفتنا بذلك منزلتهم ففرج عنا بحقهم فرجاً عاجلاً " قریباً کلمح البصر او هو
 اقرب يا محمد يا علي يا علي يا محمد اکیانی فانکما کافیان و انصرانی فانکما
 ناصران یا مولانا یا صاحب الزمان الغوث الغوث الغوث ادرکنی ادرکنی ادرکنی
 الساعة الساعة الساعة العجل العجل العجل یا ارحم الراحمین بحق محمد واله
 الطاهرین

امید است این مختصر انس دلهایی باشد که در عصر غیبت، انیسی جزمولایشان
 برای دل خود ندارند و با آن چه به عنوان خطاب با حضرت ولی عصر (عج) بر
 زبان می آورند از اعماق وجود آن محبوب را دعا کنند، و از دور و نزدیک
 سلامش نمایند و بر او درود فرستند.